

ÉLELMISZER SZABÁLYOZÁSI INFORMÁCIÓK

4.

**A természetes ásványvíz, a forrásvíz,
az ivóvíz, az ásványi anyaggal dúsított ivóvíz és az ízesített
víz palackozásának és forgalomba hozatalának
szabályairól szóló**

**65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet,
valamint a módosítására kiadott
59/2006. (VIII. 14.) FVM-EüM-SZMM együttes rendelet**

szövege

és

KOMMENTÁRJA

**Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Élelmiszerlánc-elemzési Főosztály**

2008. november

Írta:

Bikfalvi Istvánné dr.
szakértő

A kiadványban foglaltak nem tekinthetők hivatalos jogértelmezésnek.
A jogszabályok hivatalos értelmezésére a jogalkotó és jogviták esetén a bíróságok illetékesek.

- A 65/2004. (IV. 27.) rendelet hivatalos szövege a Magyar Közlöny 2004. évi 57. számában jelent meg
- Az 59/2006. (VIII. 14.) rendelet hivatalos szövege a Magyar Közlöny 2006. évi. 102. számában jelent meg

BEVEZETÉS

2004. májusban lépett hatályba a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet, amely elsősorban a természetes ásványvíz kitermelésére és forgalmazására vonatkozó EU direktívák – 80/777/EEC, 96/70/EC és 2003/40/EC – honosításával készült, és teljes egészében megegyezik azok szabályaival. Ezen kívül a rendelet – nemzeti előírásként, mivel ezekre a termékekre vonatkozóan nincs hatályban egységes uniós szabályozás – tartalmazza az egyéb palackozott vizekre – ivóvíz, ásványi anyaggal dúsított ivóvíz, ízesített víz – vonatkozó előírásokat is.

A természetes ásványvíztől és a forrásvíztől – amelyekre vonatkozó szabályokat az Unió határozza meg – különböző egyéb vizek gyártmányfejlesztéseivel kapcsolatban hamarosan felmerültek olyan igények, amelyek szükségessé tették a rendelet módosítását. Továbbá, az uniós direktívák átvételekor előfordult kisebb pontatlanságokat is korrigálni kellett, így született meg az 59/2006. (VIII. 14.) FVM-EüM-SZMM együttes rendelet.

A rendelet notifikációja során az EU illetékes bizottsága azt javasolta, hogy – a természetes ásványvízzel és forrásvízzel való összetéveszthetőség elkerülésére – a dúsított és ízesített vizek megnevezésében ne a „víz”, hanem az „ital” szó szerepeljen.

Jóllehet így megszűnt az „ásványi anyaggal dúsított ivóvíz” és az „ízesített víz” terméknevezés, jogalkotási előírások miatt a módosított rendelet címe változatlan maradt – ez sok esetben okozott már félreértést. Gondot okoz továbbá az is, hogy nincs éles különbség az e rendelettel szabályozott „víz alapú italok” és az „üdítőitalok” között, amelyek megnevezését jelölési útmutató „szabályozza”.

Mindezek a változások, valamint azok a problémák, amelyek az egyes termékek megnevezésével kapcsolatban felmerültek, szükségessé teszik, hogy a rendeletek előírásait az itt következő kommentárokkal megmagyarázzuk, alkalmazásához segítséget nyújtsunk. A kommentár – amely mind a hazai, mind az EU többi tagállamában elfogadott gyakorlat alapján készült – nem tekinthető hivatalos jogértelmezésnek.

A kiadvánnyal segítséget szeretnénk nyújtani az élelmiszer-előállítóknak, a hatósági ellenőrzésben résztvevőknek, a fogyasztói érdekvédelmi szervezeteknek, hogy tevékenységük során útmutatóként használják a rendelet szövegéhez írt kommentárt.

A rendelet módosított részeit, valamint az ehhez kapcsolódó kommentárokat háttérszínezéssel jelöljük.

Budapest, 2008. november

Gyaraky Zoltán
főosztályvezető
Élelmiszerlánc-elemzési Főosztály

<p>65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet és az azt módosító 59/2006. (VIII. 14.) FVM-EüM-SZMM együttes rendelet</p>	<p>Kommentár</p>
<p>Az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény 20. §-a (3) bekezdésének d) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:</p>	
<p><i>Általános rendelkezések</i></p>	
<p>1. §</p> <p>(1) E rendelet előírásait a palackozásra és élelmiszerként emberi fogyasztásra kerülő természetes ásványvíz, forrásvíz, ivóvíz, valamint a dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz előállítására és forgalomba hozatalára kell alkalmazni.”</p>	<p>A rendeletnek a természetes ásványvízre és a forrásvízre vonatkozó fejezetei az EU direktíváinak az átvételével készültek. Ez azt jelenti, hogy az Unió valamennyi tagországában – Magyarországon is – azonos szabályok szerint termelik ki és hozzák forgalomba a természetes ásványvizeket és a forrásvizeket. Ezért az EU országaiban már elismert természetes ásványvizeket OGYFI elismerés (lásd 3. §) nélkül lehet forgalmazni. Természetesen, ugyanilyen indokok alapján a Magyarországon elismert vizeket is szabadon lehet forgalmazni az Unió tagországaiban.</p> <p>A módosított rendelet így már nem csak az ásványi anyaggal dúsított ivóvízre, hanem bármilyen, az egyéb rendeletekkel, előírásokkal engedélyezett dúsító, illetve ízesítő anyagokkal, bármilyen fajta vízből előállított termékekre vonatkozik.</p>
<p>(2) E rendeletet nem kell alkalmazni</p> <p>a) azokra a vizekre, amelyek a természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet szerint gyógyvíznek minősülnek,</p> <p>b) azokra a természetes ásványvizekre, amelyeket a vízkivételi helynél palackozás nélkül fogyasztanak vagy a fenti rendelet szerinti gyógyfürdőkben, klímagyógyintézetekben gyógyító célra használnak</p> <p>c)</p>	<p>A gyógyvízre – bár az is ásványvíz, olyan ásványvíz, amely orvosilag bizonyítottan gyógyhatású – nem ennek a rendeletnek az előírásai az érvényesek.</p> <p>A fürdésre (régii fogalmak szerint a külső alkalmazásra) szánt természetes ásványvizekre szintén a természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet vonatkozik.</p> <p>A c) pont hatályát veszítette, mivel az exportra vonatkozó szabályozás nem ennek a rendeletnek a tárgya.</p>
<p>2. §</p> <p>E rendelet alkalmazásában:</p> <p>a) <i>természetes ásványvíz</i>: természetes állapotában emberi fogyasztásra szánt, a 3. § szerint hivatalosan elismert víz, amely</p>	<p>Fontos kritérium, hogy a rendelet arra a természetes ásványvízre vonatkozik, amelyet emberi fogyasztásra (belső alkalmazásra) szánnak, amely az emberi szervezet biológiai vízigényének kielégítésére szolgál, vagyis amelyik élelmiszer. Ezt erősíti meg a csökkentett energiatartalmú étrendben felhasználásra szánt élelmiszerekről</p>

<p>1. védett, felszín alatti vízáadó rétegből – egy vagy több természetes, vagy mesterségesen feltárt forrásból vagy kútból – származik,</p> <p>2. eredendően szennyeződés mentes,</p> <p>3. ásványianyag-, és nyomelem-tartalma, valamint egyéb összetevőinek következtében egészségügyi szempontból előnyös tulajdonságokkal rendelkezik, és egyértelműen megkülönböztethető az ivóvíztől.</p> <p>4. összetétele és hőmérséklete közel állandó, vagy a természetes ingadozás határain belül van,</p> <p>5. az 1. számú mellékletben felsorolt összetevőinek mennyisége palackozáskor nem haladja meg az ott megengedett határértékeket,</p> <p>6. mikrobiológiai szempontból megfelel az 5. § előírásainak,</p>	<p>szóló 27/2004. (IV. 24.) ESZCSM rendelet is, amelynek az 5. § (4) bekezdése módosította a gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendeletet, kiegészítve azzal, hogy „Az élelmiszerként emberi fogyasztásra kerülő palackozott ásványvizekről külön jogszabály rendelkezik.”</p> <p>Több kútból kinyert víz is palackozható azonos néven, ha a víz ugyanazon a vízáadó rétegből származik, így összetétele – a természetes ingadozás határain belül – azonos.</p> <p>Nincs kötelezően előírt minimális összes ásványianyag-tartalom. A víz előnyös tulajdonsága lehet pl. – az ivóvízhez, mint összehasonlítási alaphoz képest – kevesebb nátrium, vagy több kalcium, magnézium, fluorid, jodid, stb., vagy ezek kombinációja. Minden víz esetében az adott összetétel határozza meg a kedvező tulajdonságot. Ezen kívül a víznek meg kell felelnie a természetes ásványvízre előírt, ebben a paragrafusban meghatározott egyéb követelményeknek.</p> <p>Fontos kritérium maradt ki a direktíva átvételekor, amely hangsúlyozza az ásványvíz és az ivóvíz közötti különbséget, ez jelenik meg a 3. pontban.</p> <p>A „természetes ingadozás határai” pillanatnyilag nem szabályozottak, iránymutató határérték az összes ásványianyag-tartalom kb. $\pm 10\%$-a.</p> <p>Nagyon lényeges, hogy a víz összetételének a palackozáskor, és nem a forrásnál/kútból kell a határértékeknek megfelelni.</p>
<p>b) <i>forrásvíz</i>: természetes állapotában emberi fogyasztásra szánt víz, amely megfelel a 10. § előírásainak,</p> <p>c) <i>ivóvíz</i>: emberi fogyasztásra szánt víz, amely megfelel az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet előírásainak,</p> <p>d) <i>szikvíz</i>: olyan szén-dioxiddal dúsított ivóvíz, amelyet szifonfejes palackban hoznak forgalomba,</p> <p>e) <i>dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz</i>: emberi fogyasztásra szánt víz, amelyet természetes ásványvíz, forrásvíz vagy ivóvíz</p> <ul style="list-style-type: none"> – dúsításával, – ízesítésével, vagy – dúsításával és ízesítésével állítanak elő.” 	<p>A c) – f) alpontokban definiált termékekre közösségi jogszabályok nincsenek, megnevezésüket, előállításukat, forgalmazásukat nemzeti rendeletek szabályozzák.</p> <p>A szikvíz hagyományos, különleges tulajdonságú élelmiszer, ezért vált szükségessé fogalmának meghatározása.</p> <p>A különféle dúsított és ízesített vizek egyre nagyobb számban jelennek meg a piacon, szükséges ezért ezeknek a termékeknek a definícióját módosítani, teret engedve az innovációnak. Minden fajta víz dúsítható, ízesíthető, illetve dúsítható és ízesíthető, az egyéb rendeletekben megengedett anyagokkal.</p> <p>Figyelem: már itt felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ízesített és dúsított vizek megnevezésében nem használható a „víz” kifejezés, ezeknek a</p>

	<p>termékeknek a nevében az „ital” szónak kell szerepelnie, nehogy összetéveszthetők legyenek az adalék-anyagokat nem tartalmazó vizekkel.</p> <p>Az f) pont értelemszerűen megszűnt.</p>
<i>Természetes ásványvíz</i>	
<p style="text-align: center;">3. §</p> <p>(1) Magyarországon természetes ásványvíz megnevezéssel csak hivatalosan elismert víz hozható forgalomba.</p> <p>(2) A víz természetes ásványvízként való elismerését kérelemre az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága (a továbbiakban: OGYFI) végzi.</p> <p>(3) Az Európai Unió tagállamaiban (a továbbiakban: tagállamok) hivatalosan elismert természetes ásványvíz Magyarországon az OGYFI elismerése nélkül forgalomba hozható.</p> <p>(4) Az elismerés feltételei:</p> <p>a) a víz – az e rendelet szerint esetlegesen engedélyezett kezelés után – kémiai és mikrobiológiai jellemzői alapján megfelel az 1. számú mellékletben és az 5. §-ban foglalt követelményeknek,</p> <p>b) a víz jellemző tulajdonságait a 2. számú melléklet szerint megállapították, és azok megfelelnek a 2. §-ban foglaltaknak.</p>	<p>Az elismerés arra vonatkozik, hogy az adott víz megfelel-e az emberi fogyasztásra szánt természetes ásványvízre vonatkozó követelményeknek. A gyógyító célra szánt természetes ásványvíznek természetesen más – a gyógytényezőkre vonatkozó rendeletben meghatározott – követelményeknek kell megfelelni.</p>
<p>(5) Az elismerés iránti kérelemhez csatolni kell a 3. számú melléklet szerinti engedélyeket és dokumentumokat.</p>	<p>Az itt felsorolt dokumentumokat eddig is be kellett nyújtani az OGYFI-hoz, de az előző rendelet nem nevezte meg azokat.</p>
<p>(6) A harmadik országban kinyert természetes ásványvizet az OGYFI akkor ismeri el, ha a kérelmező benyújtotta a harmadik országban hatáskörrel rendelkező hatóság igazolását arról, hogy a természetes ásványvíz megfelel a (4) bekezdésben előírt követelményeknek, és a harmadik ország rendszeresen ellenőrzi a 6. §-ban foglalt előírások betartását.</p> <p>(7) A (6) bekezdés szerinti elismerés öt évre szól. Az elismerést az OGYFI az elismerési eljárás megismétlése nélkül további öt évre meghosszabbítja, amennyiben a kérelmező az elismerési idő lejártá előtt a (6) bekezdés szerinti igazolást ismételtelen beszerzi és benyújtja.</p>	<p>Az import ásványvizek forgalmazását korábban is be kellett jelenteni az OGYFI-hoz. Az előző rendelet hatályba lépésekor az élelmiszer törvény végrehajtási rendelete már eltörölte az import élelmiszerek engedélyeztetését, ezért az ásványvizek forgalmazása sem volt engedélyköteles. Jelen rendelet sem az engedélyeztetést, hanem csak az elismertetést teszi kötelezővé.</p> <p>A hatósági igazolás lehet fél évnél régebbi is.</p> <p>A módosítás pontosítja, hogy a harmadik országban kinyert természetes ásványvíz OGYFI által megadott elismerése szól öt évre.</p>

<p>(8) A természetes ásványvíz elismerését, illetve az elismerés visszavonását a természetes ásványvíz nevének, a forrás, illetve a kút nevének (jelének), a vízkivételi hely nevének és az országos kútkataszteri számának megjelölésével az OGYFI az Egészségügyi Minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi.</p>	<p>Az OGYFI korábban is közzétette az újonnan elismert – és rendszeres időközönként valamennyi elismert – ásványvíz listáját. A módosítás pontosítja a meghirdetéskor közzétett adatokat.</p>
<p>(9) Az OGYFI az elismerésről, illetve az elismerés visszavonásáról 15 napon belül tájékoztatja a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumot (a továbbiakban: minisztérium). A minisztérium tájékoztatja az Európai Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) az elismerés megadásáról vagy visszavonásáról. A tagállamokban elismert természetes ásványvizek listája az Európai Unió Hivatalos Lapjában kerül közzétételre.</p>	<p>Az Európai Unió Hivatalos Lapjában szintén közzéteszik rendszeres időközönként a tagországok valamennyi elismert ásványvizét, így onnan tájékozódni lehet a többi ország vizeiről.</p>
<p>4. §</p>	
<p>(1) A természetes ásványvíz kizárólag a következő kezelési eljárásoknak vethető alá:</p> <p>a) a nem stabil elemeknek, a vas- és kénvegyületeknek szűréssel vagy ülepítéssel (dekantálással) történő kiválasztása, amelyet esetlegesen előzetesen oxigénnel való telítéssel lehet elősegíteni, feltéve, hogy a kezelés nem változtatja meg a víz összetételét, jellegzetes tulajdonságait meghatározó összetevőit,</p> <p>b) a vas-, mangán- és kénvegyületek, valamint az arzén kiválasztása a természetes ásványvizekből ózonnal dúsított levegőt felhasználó kezelési eljárással,</p> <p>c) az a) és a b) pontokban meghatározott alkotóelemektől eltérő, egyéb nemkívánatos alkotóelemek kiválasztása,</p> <p>d) a szabad szén-dioxid, kizárólag fizikai módon történő teljes vagy részleges eltávolítása.</p>	
<p>(2) A természetes ásványvizek ózonnal dúsított levegőt alkalmazó, az (1) bekezdés b) pontja szerinti kezelését előzetesen, kérelemre az előállítás helye szerint illetékes megyei (fővárosi) állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: Állomás) engedélyezi. Az Állomás megvizsgálja, hogy</p> <p>a) az ilyen kezelés alkalmazását a víz összetétele (vas-, mangán-, kén-, és arzéntartalom vonatkozásában) indokolja,</p> <p>b) az üzemeltető minden szükséges lépést megtesz annak garantálására, hogy a kezelés hatásos és biztonságos legyen, és hozzájárul a kezelés Állomás általi vizsgálatához.</p> <p>(3) A természetes ásványvizek ózonnal dúsított levegőt alkalmazó kezelése a következő feltételek fennállta esetén lehetséges:</p> <p>a) a természetes ásványvizek fizikai-kémiai összetétele lényeges összetevőit tekintve a</p>	<p>Az ózonnal történő kezelést az előző rendelet (és a 96/70/EU direktíva) is megengedte, de nem szabályozta a kezelés feltételeit, illetve az engedélyezésnek és ellenőrzésnek a rendjét.</p> <p>Az itt rögzített feltételeket a közösségi direktíva határozta meg, az engedély megadásának módját nemzeti rendeleteknek kell szabályozni. A magyar szabályozás szerint az Állomás (a rendelet módosítása utáni átszervezésként: MgSzH – Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal) állapítja meg a kezelés alkalmazásának szükségességét, engedélyezi a kezelést, illetve ellenőrzi az eljárást.</p>

<p>kezelés hatására nem módosulhat,</p> <p>b) a kezelést megelőzően a természetes ásványvíznek meg kell felelnie az 5. § (1) és (2) bekezdésében foglalt mikrobiológiai követelményeknek,</p> <p>c) a kezelés után a vízben maradt anyagok mennyisége nem lehet több, mint amennyit a 4. számú melléklet megenged, illetve a kezelés nem eredményezheti olyan anyagok képződését, amelyek veszélyt jelenthetnek az emberi egészségre.</p>	
<p>(4) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti kezelést az Állomás engedélyezi, ha</p> <p>a) a kezelés alkalmazását a víz összetétele indokolja és</p> <p>b) az üzemeltető garantálja a kezelés hatásosságát és biztonságát, valamint hozzájárul ahhoz, hogy az Állomás a kezelést folyamatosan ellenőrizze.</p> <p>(5) Az Állomás az (1) bekezdés c) pontja szerinti kezelést a Bizottság hozzájárulása alapján engedélyezi. Az alkalmazni kívánt kezelés leírását a minisztérium továbbítja a Bizottság felé.</p> <p>(6) A kezelést megelőzően a természetes ásványvíznek meg kell felelnie az 5. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott mikrobiológiai követelményeknek. A kezelés nem változtathatja meg a víz összetételét, jellegzetes tulajdonságait meghatározó összetevőit, és nem eredményezheti olyan anyagok képződését, amelyek az emberi egészségre veszélyt jelenthetnek.</p>	<p>A honosított EU direktíva csak megadja a lehetőségét bármilyen új kezelési eljárás alkalmazásának, ha azt valaki kéri. A konkrét engedélyezési eljárást – az előző bekezdéshez hasonlóan – nemzeti rendelkezésnek kell szabályozni.</p> <p>Az ózonos kezeléshez hasonlóan ez esetben is az Állomás állapítja meg a kezelés alkalmazásának szükségességét, engedélyezi a kezelést, illetve végzi az ellenőrzést.</p> <p>Az előző eljáráshoz képest van azonban egy lényeges eltérés. Az EU direktíva nem engedélyez – pillanatnyilag – egyéb kezelést, mint a levegőztetés és az ózonos kezelés, de megadja a lehetőségét más eljárás alkalmazásának is. Ennek azonban – az általános EU eljárásrend szerint – az a feltétele, hogy Bizottság – saját tudományos hivatalos szerve véleménye alapján – a kezelés alkalmazásához hozzájáruljon.</p> <p>Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a Bizottság új eljárás engedélyezését csak megfelelő tudományos eredményekre támaszkodva, és megfelelő validálás után engedélyezi, így az engedélyezési eljárás több évet is igénybe vehet.</p> <p>A Bizottság felé ez esetben is a minisztérium az összekötő.</p> <p>Bár a módosítás nem tartalmazza, itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy az Unió illetékes igazgatósága ad hoc bizottságot hozott létre a célból, hogy jelentést készítsen az EFSA (az Unió élelmiszerbiztonsági szervezete) számára a fluorid- és arzén csökkentésére alkalmas, aktivált alumínium-oxidos, illetve un. zöld homokos kezelésekről. A jelentés eredményeként az EFSA javasolja mindkét kezelésnek az engedélyezését. A bizottság addig, amíg a direktívák módosításával hivatalosan is engedélyezi a kezeléseket, az engedélyezést a nemzeti hatóságokra bízta</p>

(7) A természetes ásványvízhez csak szén-dioxid hozzáadása engedélyezett a következő módszerekkel:

- a) a kezelés során esetleg eltávozott szén-dioxidnak legfeljebb a kinyerés helyén mért szintig történő pótlása ugyanazon vízáadó rétegből származó szén-dioxid felhasználásával,
- b) a vízáadó rétegből származó szén-dioxid felhasználásával úgy, hogy az esetleges szűrés és palackozás után a szén-dioxid tartalom több mint a vízkivételi helyen volt,
- c) nem a vízáadó rétegből származó szén-dioxid felhasználásával.

(8) Tilos bármilyen fertőtlenítési kezelés alkalmazása, vagy bakteriosztatikus anyagok hozzáadása, illetve bármely olyan kezelési eljárás, amely várhatóan megváltoztathatja a természetes ásványvíz életképes mikrobáinak telepszámát.

(9) A természetes ásványvizek és forrásvizek üdítőitalok készítéséhez is felhasználhatóak.

Fontos figyelmeztetés: a túl sok fluorid akkor is veszélyes lehet a gyermekek számára, ha az ásványvízből üdítőitalt készítenek. Ezért az üdítőitalokon is fel kell tüntetni a 7. § (6)-(8) bekezdésében foglaltak szerinti figyelmeztető feliratot és a tényleges fluorid tartalmat.

5. §

(1) A vízkivételi helynél a természetes ásványvíz visszanyerhető összes telepszámát csak az eredeti mikroflóra tagjai okozhatják, ezért a vízkivételi helyet megfelelően védeni kell mindenféle szennyeződéssel szemben. Az összes telepszámot a 3. számú melléklet II. fejezetének 3.3. pontjában megadott körülmények között kell meghatározni.

(2) A palackozást követően az összes telepszám nem lehet több mint 100/milliliter 20-22°C-on, 72 órán belül, agar-agar vagy agar-zselatin keverék táptalajon vizsgálva, és 20/milliliter 37°C-on, 24 órán belül, agar-agar táptalajon vizsgálva. Az összes telepszámot a palackozást követő 12 órán belül kell mérni, és a tárolási idő alatt a vizet 4°C ±1°C-on kell tartani.

(3) A vízkivételi helynél az összes telepszám nem haladhatja meg a 20/milliliter értéket 20-22°C-on, 72 órán belül vizsgálva, illetve az 5/milliliter értéket 37°C-on, 24 órán belül vizsgálva. Ezek az értékek irányszámok, nem legnagyobb megengedett koncentrációk.

(4) A vízkivételi helynél és a forgalomba hozatal során a természetes ásványvíz nem tartalmazhat

- a) parazitákat és kórokozó mikroorganizmusokat,
- b) *Escherichia coli*-t és egyéb coliformokat, valamint *Enterococcus*-t egyik vizsgált 250 ml-es mintában sem,
- c) Spórás szulfít-redukáló anaerobokat egyik vizsgált 50 ml-es mintában sem (beleértve a *Clostridium perfringens* fajt is),
- d) *Pseudomonas aeruginosa*-t egyik vizsgált 250 ml-es mintában sem

(5) Az (1)–(4) bekezdésekben foglaltak és a 6. §-ban meghatározott kinyerési követelményekre is figyelemmel a forgalmazás során

- a) a természetes ásványvíz összes visszanyerhető telepszáma csak annyi lehet, mint ami a vízkivételi helynél meglévő baktérium-tartalom normál növekedéséből következik,
- b) a természetes ásványvíznek nem lehet az ásványvíz jellegétől eltérő érzékszervi hibája

6. §

(1) Természetes ásványvizet csak a vízkivételi hely környezetében szabad palackozni. A vízkivételi helynek és a palackozó helynek egybefüggő zárt rendszert kell alkotnia.

(2) A víz kinyerésére szolgáló berendezést úgy kell beépíteni, hogy elkerülhető legyen a víz bármiféle szennyeződésének a lehetősége, és megőrizhető legyenek a víznek tulajdonított azon tulajdonságok és jellegzetességek, melyekkel a víz a vízkivételi helynél rendelkezik.

Ennek érdekében

- a) a vízkivételi helyet védeni kell a szennyeződéstől, illetve annak veszélyétől,
- b) a kitermeléshez szükséges berendezéseket, csöveket és tárolókat a víznek megfelelő anyagból és úgy kell elkészíteni, illetve beépíteni, hogy elkerülhető legyen a víz bármiféle kémiai, fiziko-kémiai vagy mikrobiológiai jellemzőinek a megváltozása,
- c) a kitermelés körülményeinek, különös tekintettel a mosó és palackozó üzemre, meg kell felelnie a higiéniai követelményeknek; elsősorban a tárolóedényeket kell oly módon kezelni és legyártani, hogy elkerülhető legyenek a természetes ásványvíz mikrobiológiai és kémiai jellemzőit befolyásoló kedvezőtlen hatások,
- d) tilos a természetes ásványvíz szállítása a végső fogyasztónak történő forgalmazásra engedélyezett palackokon kívül más edényekben.

(3) Ha a kitermelés során kiderül, hogy a természetes ásványvíz szennyezett, és már nem rendelkezik az előírt mikrobiológiai jellemzőkkel, akkor a víz palackozását haladéktalanul fel kell függeszteni mindaddig, amíg meg nem szüntetik a szennyezés okát, és a víz ismét meg nem felel az előírásoknak.

(4) Az élelmiszer-ellenőrző hatóságoknak rendszeresen ellenőrizniük kell, hogy

- a) a természetes ásványvíz – az engedélyezett kezelés után – kémiai és mikrobiológiai jellemzői alapján megfelel az *1. számú mellékletben* és az 5. §-ban foglalt követelményeknek,
- b) a víz kinyerése során betartják-e a (2)–(3) bekezdés előírásait.

(5) A természetes ásványvizek csomagolásához használt palackokat úgy kell lezárni, hogy megakadályozzák a víz esetleges hamisítását vagy szennyeződését.

7. §

(1) A forgalomba hozatal során a „természetes ásványvíz” megnevezést kell használni.

(2) Szén-dioxid hozzáadását jelölésként fel kell tüntetni a következők szerint:

- a) „természetes szénsavat tartalmazó természetes ásványvíz” megnevezés használata a 4. § (7) bekezdés a) pontjában foglalt kezelési módszer esetén,
- b) „természetes ásványvíz a forrásból származó szén-dioxiddal dúsítva” megnevezés használata a 4. § (7) bekezdés b) pontjában foglalt kezelési módszer esetén,
- c) „szén-dioxiddal dúsított természetes ásványvíz” megnevezés használata a 4. § (7) bekezdés c) pontjában foglalt kezelési módszer esetén.

Valamennyi élelmiszer címkéjén szerepelnie kell a termék megnevezésének Ezzel azonosítható az adott élelmiszer. A palackozott természetes ásványvíz megnevezése „természetes ásványvíz”, valamint utalás a szén-dioxid tartalomra.

A szén-dioxid-tartalom a rendelet előírásain kívül a következő módon is jelölhető:

- Szén-dioxiddal dúsított természetes ásványvíz;
- Szén-dioxiddal enyhén dúsított természetes ásványvíz, vagy;
- Enyhén szénsavas természetes ásványvíz;
- Szénsavmentes természetes ásványvíz;

<p>(3) A szén-dioxidot természetes módon, külön hozzáadás nélkül tartalmazó ásványvíz esetén a (2) bekezdés a) pontja szerinti megnevezést kell használni.</p> <p>(4) A 4. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti eljárással kezelt természetes ásványvizek megnevezésének tartalmaznia kell a következő megfelelő kiegészítéseket is: „teljesen szénsav-mentesített” vagy „részben szénsav-mentesített”.</p>	
<p>(5) Palackozott természetes ásványvíz esetén jelölésként az élelmiszerekre vonatkozó általános előírásokon túl alkalmazni kell a következő kötelező információkat is:</p> <p>a) a víz összes oldott ásványianyag tartalma, valamint a jellemző összetevők mennyisége,</p> <p>b) a víznyerő hely és a forrás/kút neve,</p> <p>c) a 4. § (1) bekezdésének a)–c) pontja szerinti kezelési eljárásról szóló információt a következők szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „vastalanítva”; – „ózonnal dúsított levegőt alkalmazó, engedélyezett oxidációs eljárással kezelt”; – „engedélyezett (az eljárás megnevezése) eljárással kezelt”. 	<p>A víz összes oldott ásványianyag tartalma a 180 °C-on meghatározott bepárlási maradék és a hidrogén-karbonát-érték felének az összege mg/l-ben kifejezve.</p> <p>A jellemző összetevők az elismerésben szereplő, a víz jellegét meghatározó összetevők</p> <p>Szokásos, és ezért ajánlott feltüntetni a kalcium, magnézium, kálium, nátrium, hidrogén-karbonát, fluorid, jodid, szulfát, klorid, metakovasav tartalmat, nitrát, nitrít hiányát.</p> <p>Szintén új rendelkezés, hogy – a már előző rendelettel is engedélyezett, de abban még nem deklaráció köteles – ózonos kezelést a megadott módon fel kell tüntetni.</p>
<p>(6) Az 1,5 mg/l értéket meghaladó fluorid-koncentrációjú természetes ásványvizeknél jelölésként az „1,5 mg/l értéknél több fluoridot tartalmaz: csecsemők és 7 évesnél fiatalabb gyermekek általi rendszeres fogyasztásra nem alkalmas” feliratnak kell szerepelnie.</p>	
<p>(7) A (6) bekezdésben előírt jelölést jól olvasható betűkkel, a termék kereskedelmi nevének közvetlen közelében kell feltüntetni.</p>	<p>Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ezt a jelölést is a címke főoldalán kell feltüntetni (lásd a kereskedelmi elnevezés szabályait).</p>
<p>(8) Az 1,5 mg/l értéket meghaladó fluorid-koncentrációjú természetes ásványvizeknél jelölésként a tényleges fluorid-tartalmat is fel kell tüntetni.</p>	
<p>(9) A természetes ásványvíz kereskedelmi elnevezésében feltüntethető a víznyerő hely földrajzi neve, feltéve, hogy a forrás, illetve kút, amelyből a természetes ásványvizet kitermelik, az elnevezésben jelzett helyen van, és nem félrevezető a forrás, illetve kút helyét illetően.</p> <p>(10) Tilos az ugyanazon forrásból származó természetes ásványvizet egynél több kereskedelmi név alatt forgalomba hozni.</p> <p>(11) Ha a természetes ásványvíz forgalomba hozatalára szolgáló palackok jelölése vagy feliratai olyan kereskedelmi elnevezést tartalmaznak, amely nem egyezik meg a forrás, illetve kút vagy a kitermelés helyének a nevével, akkor ezen hely vagy a forrás, illetve kút nevét a</p>	<p>A kereskedelmi elnevezés az a név, amellyel a víz azonosítható.</p> <p>A kereskedelmi elnevezést úgy kell megválasztani, hogy az a fogyasztó számára egyértelmű, világos legyen. Nem lehet megtévesztő, más jellegű ásványvíz nevével összetéveszthető.</p> <p>A kereskedelmi elnevezés</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. lehet a forrás/kút neve, pl. Apenta; 2. lehet a kitermelés földrajzi neve, pl. Visegrádi ásványvíz; 3. tartalmazhatja a forrás/kút nevét, pl. Mohai Ágnes; 4. tartalmazhatja a kitermelés földrajzi nevét, pl. Margitszigeti Kristályvíz;

<p>kereskedelmi elnevezés betűinél legalább másfélszer magasabb és szélesebb betűkkel kell feltüntetni.</p> <p>(12) A (11) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni a természetes ásványvizekkel kapcsolatos reklámban használt kereskedelmi elnevezés esetében is.</p>	<p>5. lehet fantázianév, pl. „Aquarel”, de akkor a forrás/kút, pl. „Akác”, vagy a kitermelés helyének nevét a rendelet előírásainak megfelelően kell feltüntetni.</p> <p>Tilos az eltérő jellegű ásványvizek elegyítése és azonos kereskedelmi elnevezéssel való forgalomba hozatala.</p> <p>Tilos a különböző kinyerési helyről származó vizek azonos kereskedelmi elnevezéssel való forgalomba hozatala.</p> <p>A kereskedelmi elnevezést a következő szabályok szerint kell a címkén feltüntetni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A termék kereskedelmi elnevezését minden címkén fel kell tüntetni. - A kereskedelmi elnevezést jól láthatóan, jól olvasható betűkkel, a címke főoldalán kell feltüntetni, a többi felirattól jól elkülönítve. - A címkének az a főoldala, ahol a kereskedelmi elnevezés van feltüntetve. - A kereskedelmi elnevezés minden részét egyforma magasságú és szélességű betűvel kell feltüntetni. - A kereskedelmi elnevezés nem lehet a címke oldalán. - A kereskedelmi elnevezés nem lehet a címke hátoldalán (fonákján) - A kereskedelmi elnevezés nem olvadhat be a címke grafikájába. - A természetes ásványvíznek akkor is azonosíthatónak kell lennie, ha egy áruház saját címkés terméként forgalmazza. Ezért a címkén a víz kereskedelmi elnevezését az áruház nevének/márkanévének betűinél legalább másfélszer magasabb és szélesebb betűkkel kell feltüntetni. - Nem hozható forgalomba olyan saját címkés ásványvíz, amely nem tartalmazza a termék kereskedelmi elnevezését, csak az áruház nevét vagy márkáját, és a „természetes ásványvíz” megnevezést.
<p style="text-align: center;">8. §</p> <p>(1) Tilos jelölként, illetve a reklámokban olyan megnevezések, védjegyek, kereskedelmi nevek, márkanevek, illusztrációk, illetve egyéb emblémák vagy más jelölések használata, amelyek a természetes ásványvíz esetében olyan jellegzetes tulajdonságot sugallnak, amellyel a víz nem rendelkezik, különös tekintettel a víz eredetére, a kitermelési engedély megadásának a dátumára, az elemzések eredményére, vagy</p>	<p>Ezen rendelkezés mondanivalójának megfelelően tilos minden olyan – főleg – egészségre utaló állítás is, amely azt állítja vagy sugallja, hogy más ásványvíz nem rendelkezik azzal a tulajdonsággal, holott az minden ásványvíz természetes tulajdonsága.</p> <p>A fogyasztó számára megtévesztő, és ezért tilos a következő állítások használata:</p>

<p>bármely más hasonló, az eredetiséget garantáló utalásokra.</p>	<p>- „Korlátlanul fogyasztható”. Ha egy víz összetétele miatt nem fogyasztható korlátlan mennyiségben, nem kaphatja meg a természetes ásványvíz elismerést.</p> <p>- „Optimális összetételű”. Sem nemzetközi, sem hazai adatok nem állnak rendelkezésre arra nézve, hogy mikor és főleg ki számára „optimális” egy ásványvíz összetétele.</p>
<p>(2) Tilos minden olyan állítás, amely a természetes ásványvíznek az emberi megbetegedésekkel kapcsolatosan preventív, kezelési jellegű vagy gyógyító tulajdonságokat tulajdonít.</p> <p>(3) Az 5. számú mellékletben felsorolt állításokat akkor lehet feltüntetni, ha a természetes ásványvíz megfelel az ott meghatározott követelményeknek.</p> <p>(4) Megengedett az „elősegíti az emésztést”, „segítheti a máj- és epefunkciókat”, vagy a hasonló állítások használata. Egyéb állítások is használhatóak, feltéve, hogy azok nem ellentétesek a (2) bekezdésben foglalt rendelkezésekkel és a 3. számú melléklet II. fejezetének 4. pontja szerint bizonyítottak.</p>	<p>Olyan egészségre vonatkozó állítások, amelyekre vonatkozó feltételek nem szerepelnek a rendelet mellékletében, csak konkrét klinikai vizsgálatok eredménye alapján tüntethetőek fel.</p> <p>A klinikai vizsgálatokat nem helyettesítheti irodalmi adatok alapján meghatározott szakvélemény.</p> <p>„A csecsemőtápszer készítésére alkalmas víz” állítást – EU illetve nemzeti rendelet hiányában – csak szakintézmény (pl. OÉTI) szakvéleménye alapján célszerű alkalmazni.</p>
<p style="text-align: center;">9. §</p> <p>(1) Az élelmiszer-ellenőrző hatóság a valamely tagállamban jogszerűen forgalmazható természetes ásványvíz forgalmazását Magyarországon átmenetileg korlátozhatja vagy felfüggesztheti, ha a természetes ásványvíz nem felel meg e rendelet előírásainak vagy veszélyezteti az emberi egészséget. Erről az élelmiszer-ellenőrző hatóság haladéktalanul tájékoztatja a minisztériumot, amely értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot a döntés indokainak megadásával.</p>	<p>Nem csak a magyar, de egyéb, tagországból származó ásványvíz forgalmazása is megtiltható, ha az nem felel meg valamiért az előírásoknak, de, az áruk szabad áramlásának elvét nem sértheti, a tiltásról tájékoztatni kell a Bizottságot.</p>
<p>(2) Az 1. számú mellékletben felsorolt összetevőket meghatározó hivatalos vizsgálati módszereknek meg kell felelniük a 6. számú mellékletben meghatározott követelményeknek.</p>	<p>Az eredmények megbízhatósága szempontjából nagyon fontos, hogy a mért érték nagyságrendjének megfelelő módszert alkalmazzanak, amelynek kimutatási határa kisebb, mint a mérendő összetevő határértéke.</p>

Forrásvíz	
<p style="text-align: center;">10. §</p> <p>A forrásvíznek meg kell felelnie</p> <p>a) a 6. § (1)–(3) bekezdésében foglalt palackozási előírásoknak,</p> <p>b) az 5. §-ban foglalt mikrobiológiai követelményeknek,</p> <p>c) a 7. § (5) bekezdésének b) és c) pontjaiban, (9)-(12) bekezdéseiben foglalt követelményeknek,</p> <p>d) a 4. § kezelési eljárásra vonatkozó előírásainak,</p> <p>e) az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001.(X. 25.) Korm. rendelet előírásainak.</p>	<p>Összehasonlítva a természetes ásványvízre és a forrásvízre vonatkozó követelményeket, látható, hogy mindkét vízfajta természetes, tiszta víz, a mikrobiológiai tisztaságra, a kezelésre, a palackozásra, és az adalékanyagokra előírtak azonosak, de a forrásvízet</p> <ul style="list-style-type: none"> - nem kell elismertetni, - nem kell rendelkeznie egészségre kedvező hatással, - nem kell védett vízadó rétegből származni, - összetételének nem kell állandónak lenni, - az összetevők határértékeinek az ivóvízre vonatkozó követelményeknek kell megfelelni.
Ivóvíz	
<p style="text-align: center;">11. §</p> <p>(1) Ivóvízként kizárólag az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő víz palackozható.</p> <p>(2)</p> <p>(3) Palackozott ivóvíz esetén jelölésként</p> <p>a) fel kell tüntetni az „ivóvíz” vagy „szikvíz” megnevezést,</p> <p>b)</p> <p>(4) Tilos jelölésként, illetve a reklámokban olyan megnevezések, védjegyek, kereskedelmi nevek, márkanevek, illusztrációk, egyéb emblémák vagy más állítások használata, amelyek alapján az ivóvíz a természetes ásványvízzel vagy a forrásvízzel összetéveszthető, különös tekintettel az „ásványvíz” vagy „forrásvíz” megnevezésre.</p>	<p>Ebben a paragrafusban rögzített követelmények természetesen csak a palackozott ivóvízre vonatkoznak.</p> <p>A módosítás megszünteti azt az indokolatlan korlátozást, hogy az ivóvíz palackozása során csak szén-dioxid használható fel. Minden olyan anyaggal dúsítható az ivóvíz is, amelyet az egyéb rendeletek engedélyeznek – de ebben az esetben nem „ivóvíz”, hanem „ivóvízalapú ital” a termék megnevezése!</p> <p>A (3) b) pont azért került visszavonásra, mert a szén-dioxid tartalomra csak abban az esetben kell utalni, ha a víz szén-dioxiddal dúsított.</p> <p>Ennek a bekezdésnek – és a következő paragrafusoknak a hasonló – tiltásával akarják a rendelet alkotói megakadályozni azt a napjainkban elterjedt gyakorlatot, hogy egyes marketingvezetők úgy kívánnak termékeiknek nagyobb piaci részesedést szerezni, hogy a rendeletben felsorolt eszközökkel azt sugallják a fogyasztóknak, hogy azok ásványvizek vagy a forrásvizek.</p>

<p>Dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz</p>	<p>A módosítás megszünteti az ásványi anyaggal dúsított ivóvíz kategóriát, helyette a különböző vizek dúsításával és ízesítésével készült termékek előállítását szabályozza.</p>
<p style="text-align: center;">12. §</p> <p>(1) A dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz készítéséhez alapanyagként felhasznált természetes ásványvizet, forrásvizet, illetve ivóvizet csak az adott vízre vonatkozó kezelési eljárásokkal szabad kezelni.</p> <p>(2) A dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz minőségére és mikrobiológiai állapotára az alapanyagként felhasznált vízre vonatkozó előírások érvényesek.</p> <p>(3) A dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz jelölésének tartalmaznia kell:</p> <p>a) az alapanyagként felhasznált víznek megfelelően a „természetes ásványvíz/forrásvíz/ivóvíz alapú ital” megnevezést,</p> <p>b) a dúsító-, illetve ízesítőanyagot, valamint a dúsításra, illetve ízesítésre való utalást,</p> <p>c) a szén-dioxid-tartalomra való utalást, valamint</p> <p>d) a természetes ásványvíz felhasználásával készült dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz esetén a 7. § (5)-(8) bekezdésében, a forrásvíz felhasználásával készült dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz esetén a 7. § (5) bekezdésének b) és c) pontjában foglaltakat.</p> <p>(4) Tilos jelölésként, illetve a reklámokban olyan megnevezések, védjegyek, kereskedelmi nevek, márkanevek, illusztrációk, egyéb emblémák vagy más jelölések használata, amelyek alapján a dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített víz összetéveszhető a természetes ásványvízzel vagy a forrásvízzel.”</p>	<p>Ezekből az előírásokból is látható, hogy ezeknek a termékeknek a fő – csaknem kizárólagos – összetevője a víz. Ezért szabad csak az adott vízre engedélyezett kezelési eljárást alkalmazni, ezért kell a dúsított, ízesített, vagy dúsított és ízesített késztermék minőségének és mikrobiológiai állapotának is megfelelni az alapanyagként felhasznált vízre vonatkozó előírásoknak. Itt van tehát az a lényeges különbség, amely ezeket a termékeket megkülönbözteti az üdítőitaloktól.</p> <p>A dúsításra, ízesítésre minimális mennyiségű anyagot használnak, pl. citrom aromával ízesített, vagy L-karnitinnal dúsított termék készítésekor egy literhez néhány mg vagy ml-t, amely nem változtatja meg a felhasznált víz összetételét. Ezzel szemben az üdítőitalok készítésekor az ízesítőanyagban, aromán kívül gyümölcsleveket, növényi kivonatokat, étkezési savakat, esetleg tartósítószeret, és a legnagyobb mennyiségben édesítőszeret, cukorszirupot adnak a vízhez. Ezeknek az összetevőknek a mennyisége már nem elhanyagolható a víz mennyiségéhez képest, ezért a késztermék összetétele már nem lesz azonos az alapanyagként felhasznált víz összetételével.</p> <p>Ha a vizet csak dúsítják, ízesítik, akkor a termék megnevezése „természetes ásványvíz /forrásvíz /ivóvíz alapú ital”, és megnevezését ez a rendelet szabályozza.</p> <p>Ha a vizet ízesítik, (egyéb anyagokat is adnak hozzá) és édesítik is, akkor a termék megnevezése „üdítőital”, és megnevezését – mivel az üdítőitalokra sem hazai, sem közösségi jogszabály nem vonatkozik – a jelölési rendelet szabályozza, illetve az „Üdítőitalok jelölési útmutatója” javasolja.</p> <p>Teljesen logikus, hogy, ha a dúsított, ízesített víz összetétele azonos az alapanyagként felhasznált vízzel, akkor a készterméken is fel kell tüntetni a víz jelölésénél kötelező adatokat. Nem kell viszont feltüntetni az adott vízzel készült üdítőitalok esetében – mert akkor a késztermék összetétele már nem egyezik meg az alapanyag vízzel – még akkor sem, ha a címkén jelzik, hogy a termék természetes ásványvízzel készült.</p> <p>Javasolható azonban, hogy ásványvízzel készült üdítőitaloknál is kerüljön a címkére a késztermékre vonatkozó ásványi anyag tartalom, azonban kötelezettség nincs rá</p>

Ízesített víz	A kategória megszűnt, a 13. § hatályát veszette
Záró rendelkezések	
14. §	
<p>(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a természetes ásványvíz, a forrásvíz, az ivóvíz és az ásványi anyaggal dúsított ivóvíz palackozásáról és forgalmazásáról szóló 97/1999. (XI. 18.) FVM-EüM-GM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) hatályát veszti.</p>	
<p>(2) A R. határérték előírásainak megfelelő természetes ásványvizek 2005. december 31-ig, a fluorid és a nikkell határértékei esetén pedig 2007. december 31-ig palackozhatóak és forgalmazhatóak.</p>	
<p>(3) Az e rendelet hatálybalépése előtt legyártott, az R. előírásainak megfelelő csomagolóanyagok 2005. december 31-ig használhatók fel. A rendelet hatálybalépését megelőzően csomagolt és jelöléssel ellátott termékek minőségmegőrzési idejük lejártáig forgalomban tarthatók.</p>	
Az Európai Unió jogának való megfelelés	
15. §	
<p>Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:</p>	
<p>a) a Tanács 80/777/EGK irányelve (1980. július 15.) a természetes ásványvizek kinyerésére és forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről,</p>	
<p>b) az Európai Parlament és a Tanács 96/70/EK irányelve (1996. október 28.) a tagállamok természetes ásványvizek kinyerésére és forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/777/EGK tanácsi irányelv módosításáról,</p>	
<p>c) a Bizottság 2003/40/EK irányelve (2003. május 16.) a természetes ásványvizek jegyzékének, koncentrációs határértékeinek és címkézési követelményeinek, valamint a természetes ásványvizek és forrásvizek ózonnal dúsított levegővel való kezelésére vonatkozó feltételeknek a megállapításáról.</p>	

1. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelethez

A természetes ásványvizekben természetesen előforduló összetevők, valamint az azokra vonatkozó maximálisan megengedett határértékek

Összetevő	Határérték (mg/l)
Antimon	0,0050
Arzén	0,010 (összes)
Bárium	1,0
Bór	*
Kadmium	0,003
Króm	0,050
Réz	1,0
Cián	0,070
Fluorid	5,0
Ólom	0,010
Mangán	0,50
Higany	0,0010
Nikkel	0,020
Nitrát	50
Nitrit	0,1
Szelén	0,010

(*) A bórra vonatkozó közösségi határérték meghatározására 2006. január 1-ig kerül sor.

Kommentár

Fontos tudnivaló, hogy a táblázat értékei megváltoztak az előző rendeletben találhatóakhoz képest.

A magyar szabályozás szigorúbb volt, mint a 80/777 EU direktíva, amely nem tartalmazott előírást az ásványvíz természetes összetevőinek határértékeire. Az ebben a táblázatban meghatározott értékeket a 2003/40 direktíva írja elő, és ezek az értékek nem azonosak a korábbi magyar szabályozással, általában, főleg az arzén tekintetében, alacsonyabbak. A záró rendelkezések 2006-ig megengedik az ezen rendeletnek nem, de a 97/1999. (XI. 18.) FVM-EüM-GM rendelet határértékeinek megfelelő vizek forgalmazását, de eddig az ideig – engedélyezett kezelésekkal – meg kell oldani a határértékeket meghaladó összetevők mennyiségének csökkentését, illetve egyéb összetevők csökkentése esetében új eljárás engedélyezését kell kezdeményezni a Bizottságnál a 4. § (4) – (6) bekezdése szerint.

2. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM rendelethez

A természetes ásványvíz jellemző tulajdonságainak megállapítása

1. A víznek azokat a tulajdonságait, amelyek kedvező hatást gyakorolnak az egészségre,
 - a)
 1. geológiai és hidrogeológiai,
 2. fizikai, kémiai és fiziko-kémiai,
 3. mikrobiológiai,
 4. szükség esetén farmakológiai, fiziológiai és klinikai szempontok alapján;
 - b) a 3. számú melléklet II. részében felsorolt kritériumok szerint;
 - c) a hatáskörrel rendelkező hatóságok által jóváhagyott tudományos módszerekkel kell megállapítani.

Az a) pont 4. alpontjában meghatározott vizsgálatokat nem kötelező elvégezni abban az esetben, ha a víz rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyek alapján természetes ásványvízként ismerték el e rendelet hatálybalépése előtt. Különösen vonatkozik ez arra az esetre, amikor a kérdéses víz – mind a vízkivételi helyen, mind pedig a palackozást követően – kilogrammonként legalább 1.000 mg összes oldott szilárdanyagot, vagy legalább 250 mg szabad széndioxidot tartalmaz.

2. A természetes ásványvíz összetételének, hőmérsékletének és egyéb lényeges jellemzőinek a természetes ingadozás határain belül állandónak kell lenniük, és azokra nem lehetnek befolyással az áramlási sebesség esetleges változásai.

A természetes ásványvíznek az 5. § (1) bekezdése szerinti, nem kórokozó élő telepszáma azt az elfogadható határok között állandó összes telepszámot jelenti, amelyet a vízkivételi helynél és bármiféle kezelést megelőzően vizsgáltak, és amelynek a víz elismerése során meghatározott minőségét és mennyiségét rendszeresen ellenőrzik.

3. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelethez

I. A természetes ásványvíz elismerési kérelméhez benyújtandó dokumentumok

1. A minősítendő vizet adó víznyerőhely fenntartójának kérelme az elismert természetes ásványvíz megnevezés engedélyezésére.
2. A minősítendő víz törzsadatlapjának kitöltött példánya.
3. A védőterületi határozat másolata és általános helyszínrajz (M=1:1000), amely feltünteti a minősítendő vizet adó víznyerőhelyet (kutat, forrást); a védőövezetek határait, a külső védőövezeti határon belül található egyéb kútkataszteri számmal jelölt víztermelő objektumokat és más létesítményeket (építményeket, szennyvízcsatorna nyomvonalát, szennyvíztisztító berendezést, stb.).
4. A kútfej műszaki rajza (M=1:50).
5. A minősítendő vizet adó víznyerőhely vízjogi üzemeltetési engedélyének másolata.
6. A víznyerőhely vízföldtani (hidrogeológiai) naplója.
7. Ásványvíz vizsgálatára akkreditált laboratórium helyszíni és laboratóriumi vizsgálatának eredménye, amely a kérelem benyújtásától számított egy éven belül, a kút üzemszerű állapotában történt mintavétel alapján készült.
8. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat területileg illetékes megyei intézetének szakvéleménye a víznyerőhely állapotának közegészségügyi elbírálásáról, és a víz palackozási célú felhasználhatóságának közegészségügyi feltételeiről.

II. Az elismeréshez szükséges adatok

1. A geológiai és hidrológiai körülményekre vonatkozó követelmények

A következő adatokat kell megadni:

- 1.1. A vízkivételi terület pontos helye a tengerszint feletti magasság jelölésével, egy legfeljebb 1:1000 léptékű térképen,
- 1.2. részletes geológiai leírás a földtani formációk eredetéről és jellegéről,
- 1.3. a hidrogeológiai szelvény rétegsora,
- 1.4. a vízgyűjtőn működő tevékenységek leírása,
- 1.5. a víznyerő hely (vízbázis) védelmi rendszerének részletes leírása a területhatárok megadásával.

2. A fizikai, kémiai és fiziko-kémiai tulajdonságok megállapításához szükséges mérési adatokra vonatkozó követelmények

Ezeknek az adatoknak tartalmazniuk kell:

- 2.1. a hasznosításra igénybe vett felszín alatti vízkészlet hidrogeológiai, áramlási viszonyait,
- 2.2. a víz hőmérsékletét a vízkivételi helynél, valamint a környezeti hőmérsékletet,
- 2.3. a földtani formációk és a termelt vízben található ásványi anyagok közötti kapcsolat leírását,

- 2.4. a víz szárazanyag-tartalmát 180°C és 260°C-on,
- 2.5. az elektromos vezetőképességet vagy fajlagos elektromos ellenállást, a mérési hőmérséklet meghatározásával,
- 2.6. a hidrogén-ion koncentrációt (pH),
- 2.7. az anionokat és kationokat,
- 2.8. a nem-ionizált elemeket,
- 2.9. a nyomelemeket,
- 2.10. a radioaktív tulajdonságokat a vízkivételi helynél,
- 2.11. ahol lehetséges, a víz alkotóelemeinek relatív izotóp szintjét [oxigén (^{16}O – ^{18}O) és hidrogén (prócium, deutérium, trícium)],
- 2.12. a víz bizonyos alkotóelemeinek toxicitását, figyelembe véve a megengedett határértékeket.

3. A vízkivételi helynél végzett mikrobiológiai elemzésekre vonatkozó követelmények

Ezeknek az elemzéseknek tartalmazniuk kell:

- 3.1. annak igazolását, hogy a víz nem tartalmaz parazitákat és kórokozó mikroorganizmusokat,
- 3.2. a fekális szennyezettségre utaló életképes telepszám minőségi meghatározását:
 - a) *Escherichia coli* és egyéb coliformok hiánya 250 ml-ben, 37°C és 44.5°C-on,
 - b) *Enterococcus* hiánya 250 ml-ben,
 - c) spórás szulfit-redukáló anaerobok hiánya 50 ml-ben (beleértve a *Clostridium perfringens* fajt is),
 - d) *Pseudomonas aeruginosa* hiánya 250 ml-ben,
- 3.3. az életképes összes telepszám/ml víz meghatározását:
 1. 20–22°C-on, 72 órán belül agar-agar vagy agar- zselatin keverék táptalajon vizsgálva,
 2. 37°C-on, 24 órán belül, agar-agar táptalajon vizsgálva.

4. A klinikai és farmakológiai vizsgálatokra vonatkozó követelmények

- 4.1. A vizsgálatoknak – melyeket a tudományosan elismert módszereknek megfelelően kell elvégezni – igazodniuk kell a természetes ásványvíz sajátos tulajdonságaihoz, és annak az emberi szervezetre gyakorolt hatásaihoz, mint pl. a vizeletkiválasztás, gyomor- és bélfunkciók, az ásványi anyagok hiányának a kompenzálása.
- 4.2. Jelentős számú, egymással összhangban levő és azonos eredményt hozó klinikai megfigyelés – ha ez elvégezhető – helyettesítheti a 4.1. pont alatt előírt vizsgálatokat. A klinikai vizsgálatok – amennyiben ezek elvégezhetők – szintén helyettesíthetik a 4.1. pont alatt hivatkozott vizsgálatokat, feltéve, hogy a jelentős számú megfigyelés összhangban van és megegyezik, és általuk ugyanazon eredmények érhetők el.

4. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelethez

A természetes ásványvizek és a forrásvizek ózonnal dúsított levegőt alkalmazó kezelése során keletkező maradék anyagokra vonatkozó határértékek

Kezelési maradékanyag	Felső határérték(*) ($\mu\text{g/l}$)
Oldott ózon	50
Bromát	3
Bromoform	1

(*) A határértékeknek való megfelelést az élelmiszer-ellenőrző hatóságok ellenőrzik.

5. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelethez

A természetes ásványvízre vonatkozó állítások és feltételeik

Állítás:	Feltétel:
Csekély ásványi- anyag-tartalmú	Ásványianyag-tartalom, szárazanyag-tartalom alapján számítva, kevesebb, mint 500 mg/l
Nagyon csekély ásványi- anyag-tartalmú	Ásványianyag-tartalom, szárazanyag-tartalom alapján számítva, kevesebb, mint 50 mg/l
Ásványi anyagban gazdag	Ásványianyag-tartalom, szárazanyag-tartalom alapján számítva, több, mint 1500 mg/l
Hidrogén-karbonát tartalmú	Hidrogén-karbonát-tartalom több, mint 600 mg/l
Szulfát-tartalmú	Szulfáttartalom több, mint 200 mg/l
Klorid-tartalmú	Kloridtartalom több, mint 200 mg/l
Kalcium-tartalmú	Kalciumtartalom több, mint 150 mg/l
Magnézium-tartalmú	Magnéziumtartalom több, mint 50 mg/l
Fluorid-tartalmú	Fluoridtartalom több, mint 1 mg/l
Vastartalmú	Kétértékű vastartalom több, mint 1 mg/l
Savas	Szabad szén-dioxid-tartalom több, mint 250 mg/l
Nátrium-tartalmú	Nátriumtartalom több, mint 200 mg/l
Alkalmas nátrium-szegény diétához	Nátriumtartalom kevesebb, mint 20 mg/l

Kommentár

Az ebben a mellékletben meghatározott állítások feltételei a korábbi rendeletben is szerepeltek, de még nem voltak kötelezőek. Ezért előfordul, hogy egyes vizek természetes ásványvízként való elismerési határozatában (korábban „törzskönyvében”) a víz jellegét meghatározó állítás nem felel meg ezeknek a feltételeknek. Ezekben az esetekben – a rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelően – meg kell változtatni az elismerési határozatokat.

6. számú melléklet a 65/2004. (IV. 27.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelethez

Az 1. számú mellékletben szereplő összetevők vizsgálatára alkalmazott módszerek teljesítmény-jellemzői ⁽¹⁾

Alkotóelem	Parametrikus érték pontossága %-ban ⁽²⁾	Parametrikus érték precizitása ⁽³⁾	Kimutatási határ a parametrikus érték %-ában ⁽⁴⁾
Antimon	25	25	25
Arzén	10	10	10
Bárium	25	25	25
Bór			lásd 1. számú melléklet
Kadmium	10	10	10
Króm	10	10	10
Réz	10	10	10
Cián	10	10	10 ⁽⁵⁾
Fluorid	10	10	10
Ólom	10	10	10
Mangán	10	10	10
Higany	20	10	20
Nikkel	10	10	10
Nitrát	10	10	10
Nitrit	10	10	10
Szelén	10	10	10

⁽¹⁾ Az 1. számú mellékletben felsorolt összetevők koncentrációjának a mérésére szolgáló analitikai módszereknek alkalmasnak kell lenniük arra, hogy legalább a megadott specifikus pontossággal, precizitással, kimutatási határral mérjék a parametrikus értékkel megegyező koncentrációkat. Az alkalmazott analitikai módszer érzékenységétől függetlenül az eredményeket legalább ugyanolyan tizedes pontossággal kell megadni, mint az 1. számú mellékletben szereplő értékek.

⁽²⁾ A pontosság szisztematikus hiba, a nagyszámú ismételt mérések átlagértéke és a pontos érték közötti különbség.

⁽³⁾ A precízió véletlenszerű vagy statisztikus hiba, és általában egy minta eredményeinek (egy tételen belül és a tételek között) az átlagtól való standard eltérését fejezik ki. A megengedett precízió, kétszeres relatív standard eltéréssel egyenlő.

⁽⁴⁾ Kimutatási határ:

– háromszor a relatív standard eltérés egy „tétel” – a paraméter alacsony koncentrációját tartalmazó – természetes mintán belül, vagy

– ötször a relatív standard eltérés egy „tétel” eredeti mintán belül.

⁽⁵⁾ A módszernek lehetővé kell tennie az összes cián meghatározását, annak minden formájában.